

Storcz Tamás

Senior Fejlesztő
Crosssec Solutions Kft.

Alapismertetek

Alacsonyszintű programozás

CPU FELÉPÍTÉSE I

Control Unit

Ez szervezi, ütemezi a processzor egész munkáját. Például lehívja a memóriából a soron következő utasítást, értelmezi és végrehajtatja azt, majd meghatározza a következő utasítás címét.

Register

A processzorba beépített nagyon gyors elérésű, kis méretű memória elemek. Addig tárolják az információt, amíg a processzor dolgozik velük.

- *Utasításszámláló*: (Program Counter, Instruction Pointer) tárolja a következő végrehajtandó utasítás címét
- *Utasításregiszter* (Instruction Register) a végrehajtandó utasítást tárolja
- *Flagregiszter*: a processzor működése közben létrejött logikai állapotjelzők értékeit tárolja,
- *Veremmutató (Stack Pointer)*: A veremmutató regiszter a verem legfelső elemét jelöli ki.
- *Akkumulátor* (Accumulator) a logikai és aritmetikai műveletek egyik operandusát, és az eredményt tartalmazza.
- *Általános célúregiszterek*: adattárolók, adat manipulációs műveletek másik operandusa

CPU FELÉPÍTÉSE II

Arithmetic and Logical Unit

Számítási (aritmetikai és logikai), ill. összehasonlító műveleteket hajt végre a tárolt adatokon

Floating Point Unit

Lebegőpontos műveleteket végző egység

Address Generation Unit

Feladata a programutasításokban található címek leképezése a főtár fizikai címekre és a tárolóvédelmi hibák felismerése.

Buszvezérlő

A regisztert és más adattárolókat összekötő buszrendszert irányítja.

Cache

A cache a processzorba, vagy a processzor környezetébe integrált memória, ami a viszonylag lassú rendszermemória-elérést hivatott kiváltani azoknak a programrészeknek és adatoknak előzetes beolvasásával, amikre a végrehajtásnak közvetlenül szüksége lehet.

A PROGRAM

Mi a program?

Fizikailag: bithalmaz - sokféle fizikai reprezentációs lehetőség

Logikailag

Készítés – forráskód

Programozónak: Változók, metódusok, objektumok, tulajdonságok, interfészek

Felhasználás – futtatható

Számítógépnek: A vérehajtandó utasítások, adatok (operációk, operandusok)

Felhasználónak: Megoldás egy konkrét feladatra

EGY PROGRAM ELEMEI

Adatok

A program írója által előre, vagy felhasználója által működés közben meghatározott numerikus adatok.

Manipulációs utasítások

Az adatok manipulálására szolgáló utasítások (mozgatás, aritmetikai és logikai műveletek)

Vezérlő utasítások

A végrehajtandó utasítások sorrendjét befolyásolják

VEZÉRLÉSI SZERKEZETEK

SZEKVENCIA

Legegyszerűbb vezérlési szerkezet. Az utasítások egymás után történő végrehajtása.

SZELEKCIÓ

Egy feltétel kiértékeléséből eredő logikai érték alapján a következő utasítás kihagyása.

UGRÁS

Az utasítások végrehajtásának folytatása (előre meghatározott) tetszőleges helyen

ITERÁCIÓ

Egy utasításblokk ismételt végrehajtása. (számláló, elöl/hátul tesztelő)

SZUBRUTIN HÍVÁS

Egy speciális, összetett feladat elvégzésére készített utasítás gyűjtemény (függvény/eljárás)

VÁLTOZÓK

TÍPUS

A változó által lefoglalt memória terület tartalmának értelmezéséhez szükséges információ

ÖSSZETETT TÍPUS

Több, egyszerű típusú adatból álló tartalom azonosítója

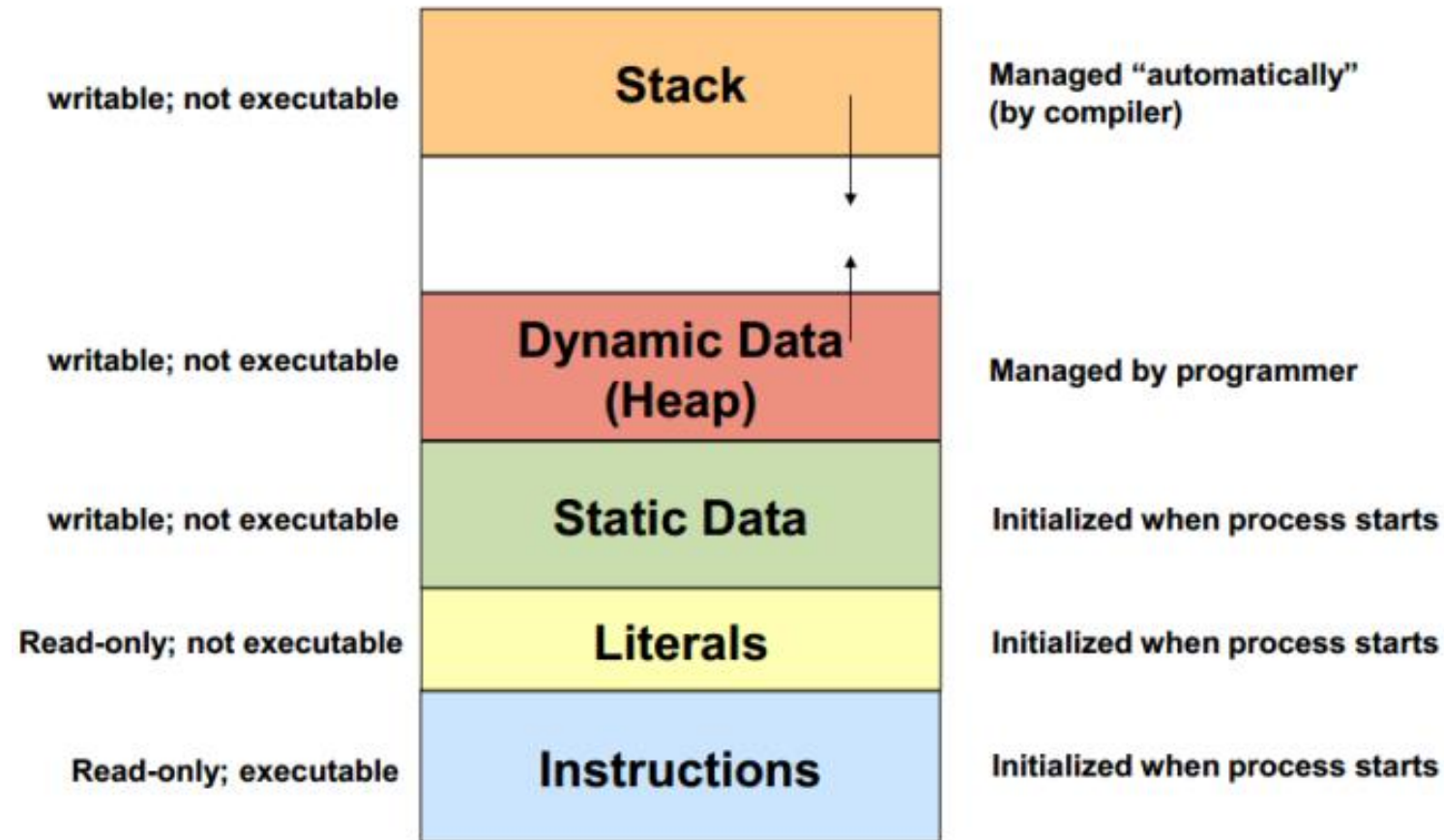
POINTER TÍPUS

Egyszerű típus, memóriacímet tartalmaz

ÉRTÉK ÉS REFERENCIA

Az érték típusú változó közvetlenül az értéket tárolja, a referencia típusú pedig az értékre történő hivatkozást. Jelentősége a paraméter átadásnál és a dinamikus memóriakezelésnél van.

MEMÓRIAKEZELÉS

COMPILE - FORDÍTÁS

A **computer** olyan program, amely képes egy forráskódot másik nyelvre (pl. gépi kód) lefordítani.

FORDÍTÁSI MŰVELET

A forráskód fájlok feldolgozását és „object” fájlok előállítását jelenti. Ebben a lépésben nem állítunk elő semmilyen futtatható állományt, ehelyett a forráskódnak megfelelő gépi utasítások sorozatának valamilyen reprezentációját készítjük el.

LÉPÉSEI

Lexikális elemzés, Színtaktikai elemzés, Szemantikai elemzés, Optimalizálás, Kód generálás

---

LINK - SZERKESZTÉS

Feladata a fordítási műveletekkel előállított **object** fájlok futtatható állományba szervezése.

A **linker** elkészíti a futtatható állomány belépési pontját, ellenőrzi a hivatkozott eljárások, függvények meglétét. A **linker** nem csak egy fájlban dolgozik, feladata a különböző **object** fájlok közötti hivatkozások feloldása.

A PROGRAM

A fordítási és linkelési lépéseink kimenete tehát egy olyan program, amely adat manipulációs és vezérlő utasítások véges sorozata. Ezt a számítógép Determinisztikus Véges Automataként végrehajtja. (állapotai és azok átmenetei előre meghatározottak, van kezdeti és végállapot)

Ez a végrehajtás nem intelligens. Csak az aktuális (és esetleg a néhány következő) utasítás számít.

A végrehajtásra a forráskódunk struktúrája NINCS hatással.